

Ֆ Ի Ն Ա Ն Ս Ն Ե Ր
FINANCES
ФИНАНСЫ

Բաժնում ներկայացված են պետական ֆինանսների վիճակագրությունը, կազմակերպությունների գործունեության ֆինանսական ցուցանիշները, դրամավարկային և բանկային համակարգը բնութագրող վիճակագրական տվյալները, ինչպես նաև արտարժույթների փոխարժեքները և ապահովագրական ընկերությունների գործունեությունը բնութագրող որոշ ցուցանիշներ:

Պետական ֆինանսներ:

Պետական ֆինանսների վիճակագրության տեղեկատվական բազան ձևավորված է ՀՀ ֆինանսների նախարարության կողմից ՀՀ ազգային վիճակագրական ծառայությանը (ՀՀ ԱՎԾ) տրամադրած պետական և համայնքային բյուջեների կատարման մասին հաշվետվությունների հիման վրա:

Սկսած 2008թ.-ից ՀՀ պետական բյուջեի, իսկ 2009թ.-ից նաև ՀՀ համայնքների բյուջեների ցուցանիշների դասակարգումն իրականացվել է «Կառավարության ֆինանսների վիճակագրություն-2001» (GFS-2001) ձեռնարկի դասակարգմանը համապատասխան:

ՀՀ բյուջետային համակարգը բաղկացած է պետական և համայնքային բյուջեներից: Պետական և համայնքի բյուջեները՝ պետության և տեղական ինքնակառավարման մարմիններին ՀՀ Սահմանադրությամբ և օրենքներով վերապահված լիազորությունների իրականացման համար անհրաժեշտ դրամական միջոցների ձևավորման և ծախսման որոշակի ժամանակահատվածի ֆինանսական ծրագրերն են:

Բյուջետային եկամուտներն անվերադարձ կարգով օրենսդրությանը համապատասխան պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների դրամական միջոցներն են:

Բյուջետային ծախսերը պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների խնդիրների և գործառույթների ֆինանսական ապահովմանն ուղղվող դրամական միջոցներն են:

The section represents the statistics of state finances, the indicators of credit and bank systems, the financial indicators of organizations activities, as well as the exchange rate and separate indicators characterizing the activity of insurance companies.

State finances.

Informational base of statistics of state finances is formed on the basis of reports on implementation of state and municipal budgets submitted to National Statistical Service of RA by the Ministry of Finance of RA.

Since 2008 the classification of the RA state budget and since 2009 the classification of the RA municipal budget indicators has been implemented in line with the classification of “Government Finance Statistics-2001” manual.

Budgetary system of the Republic of Armenia consists of state and municipal budgets. State and community budgets are financial programs of budget formation and spending for a certain period for implementation of authorization of the state and local self-governmental bodies given by the constitution and law.

The budget revenues are non-repayable funds of state and local self-governmental bodies in compliance with law.

The budget expenses are the funds directed to tasks and operations of state and local self-governmental bodies of financial provisions.

В разделе представлены статистика государственных финансов, показатели денежно-кредитной и банковской системы, финансовые показатели деятельности организаций, а также валютные курсы и отдельные показатели, характеризующие деятельность страховых организаций.

Государственные финансы.

Информационная база статистики государственных финансов сформирована на основе представляемых Министерством финансов РА Национальной статистической службе РА, отчетов по исполнению государственного и муниципального бюджетов.

Начиная с 2008г. классификация показателей государственного бюджета РА, а с 2009г. показатели муниципальных бюджетов РА осуществлена в соответствии с классификацией руководства “Статистика финансов правительства-2001”(GFS-2001).

Бюджетная система Республики Армения состоит из государственного и муниципального бюджетов. Государственный и муниципальные бюджеты - финансовые программы формирования и расходования бюджетных средств на определенный период времени для осуществления государством и органами местного самоуправления полномочий, предоставленных Конституцией РА и законами.

Бюджетные доходы- безвозмездные денежные средства органов государственного и местного самоуправления в соответствии с законодательством.

Бюджетные расходы- денежные средства, направленные на финансовое обеспечение задач и операций органов государственного и местного самоуправления.

Բյուջեների հավելուրդը եկամուտների գերազանցման մեծությունն է ծախսերի նկատմամբ:

Բյուջեների պակասուրդը ծախսերի գերազանցման մեծությունն է եկամուտների նկատմամբ:

Պետական բյուջեի դեֆիցիտը (պակասուրդ) ֆինանսավորվում է ներքին և արտաքին աղբյուրներից ստացված փոխառու միջոցների, ինչպես նաև բյուջեների միջոցների տարեսկզբի ազատ մնացորդի հաշվին:

ՀՀ համախմբված բյուջեն իր մեջ ներառում է ՀՀ պետական և համայնքային բյուջեները (առանց միջբյուջետային փոխանցումների):

ՀՀ արտաքին պետական պարտքը ներառում է օտարերկրյա պետություններից և միջազգային կազմակերպություններից ՀՀ կառավարությանը և ՀՀ ԿԲ-ին տրամադրված վարկեր, ինչպես նաև վարկեր՝ տրամադրված ՀՀ կառավարության և ՀՀ ԿԲ երաշխիքներով:

Կազմակերպությունների գործունեության ցուցանիշները ներառում են ՀՀ ԱՎԾ կողմից վիճակագրական դիտարկման դաշտում ընդգրկված խոշոր և միջին առևտրային կազմակերպությունների արտադրությանը և ծախսերի կառուցվածքը, ինչպես նաև հաշվարկների վիճակի վերաբերյալ տեղեկատվությունը: Տվյալների հավաքագրումն իրականացվում է պետական վիճակագրական հաշվետվությունների միջոցով: Յուրաքանչյուրի դասակարգումն իրականացվել է ըստ Տնտեսական գործունեության տեսակների դասակարգչի 2-րդ խմբագրության բաժինների (ՏԳՏԴ (խմբ.2)):

Գերիտորական պարտքը կազմակերպությանը իրավաբանական կամ ֆիզիկական անձանց կողմից (դեբիտորներից) վճարման ենթակա պարտքի գումարն է, որը ձևավորվել է վերջիններիս միջև տնտեսական փոխհարաբերությունների արդյունքում:

Կրեդիտորական պարտքը կազմակերպությունների կողմից ժամանակավորապես ներգրավված միջոցներն են, որոնք ենթակա են վերադարձման համապատասխան իրավաբանական կամ ֆիզիկական անձանց (կրեդիտորներին):

Budget surplus - is the value of income exceeding over the expenditure.

Budget deficit – the value of expenditure exceeding over the income.

The state budget deficit is financed at the expense of borrowed funds being received from internal and external sources, as well as balance of available resources at the beginning of year.

Consolidated budget of RA – consists of state budget and regional budgets (without interbudgetary transfers).

External public debt – consists of credits provided to the government and to Central Bank of RA by international organizations and foreign states, as well as of credits provided against guarantee of government and Central Bank of RA

Indicators of organizations activity contains the structure of expenditures on manufacture and sales of products (goods and services) and status of calculation of large and medium-size commercial organizations of RA covered in the statistical monitoring of National Statistical Service of RA. Data collection is implemented on the basis of state statistical reporting forms. Indicators are classified according to the classification of types of economic activities (NACE (rev.2))

Accounts receivable is a debt sum payable to organizations by legal and natural persons (debtors) that is formed as a result of economic relations between them.

Accounts payable is temporary attracted money by organizations that are repayable to corresponding legal and natural persons (creditors).

Бюджетный профицит - величина превышения доходов бюджета над его расходами.

Бюджетный дефицит - величина превышения расходов бюджета над его доходами.

Дефицит государственного бюджета финансируется за счет заемных средств, поступающих от внутренних и внешних источников и за счет остатков свободных средств на начала года.

Консолидированный бюджет РА состоит из государственного и муниципального бюджетов (без учета межбюджетных трансфертов).

Государственный внешний долг состоит из кредитов, предоставленных Правительству РА и ЦБ РА из международных организаций и иностранных государств, а также кредитов, предоставленных под гарантию Правительства РА и ЦБ РА.

Показатели деятельности организаций содержат данные, отражающие структуру затрат на производство и реализации продукции (товаров и услуг) и состояние расчетов крупных и средних коммерческих организаций республики, включенных в статистический мониторинг Национальной статистической службой РА. Сбор данных осуществляется на основе форм государственной статистической отчетности. Показатели классифицированы по классификации видов экономической деятельности (КВЭД (ред.2)).

Дебиторская задолженность - сумма долга, подлежащая выплате организации со стороны юридических или физических лиц (дебиторов), образованная в результате экономических взаимоотношений между ними.

Кредиторская задолженность - временно привлеченные средства со стороны организаций, подлежащие возврату соответствующим юридическим и физическим лицам (кредиторам).

Դրամավարկային և բանկային համակարգի հիմնական ցուցանիշներ: Այդ ցուցանիշները ներկայացված են ըստ ՀՀ ԿԲ տրամադրված տվյալների:

Փողի բազան ներառում է ՀՀ ԿԲ-ից դուրս կանխիկ դրամը, ՀՀ ԿԲ-ում առևտրային բանկերի պարտադիր պահուստները և ոչ բանկային կազմակերպությունների ավանդները: Այլ արտահայտությամբ՝ դրամական բազան գուտ արտաքին և գուտ ներքին ակտիվների գումարն է:

Զուտ արտաքին ակտիվները ՀՀ ԿԲ-ի և բանկային համակարգի ոչ ռեզիդենտների հետ հարաբերություններից բխող արտաքին ակտիվների և արտաքին պարտավորությունների տարբերությունն է:

Զուտ ներքին ակտիվները ՀՀ ԿԲ-ի և բանկային համակարգի պահանջներն են ներքին տնտեսության նկատմամբ: ՀՀ ԿԲ-ի համար ներքին տնտեսության հիմնական հատվածներն են ՀՀ կառավարությունը և առևտրային բանկերը, ամբողջ բանկային համակարգի համար՝ կառավարությունը և իրական հատվածը: Տնտեսության մյուս հատվածների նկատմամբ պահանջներն ընդգրկվում են գուտ այլ ակտիվներում: Կառավարության նկատմամբ պարտավորությունները գտվում են պահանջներից:

Փողի զանգվածը ներառում է շրջանառությունում գտնվող կանխիկ դրամը և ներքին տնտեսության (բնակչության, ձեռնարկությունների և հասարակական կազմակերպությունների) դրամով և արտարժույթով բոլոր ավանդները բանկային համակարգում:

Վարկային ներդրումներն իրենցից ներկայացնում են բանկային համակարգի կողմից տնտեսությանը տրամադրված վարկերի գծով մնացորդները: Վարկային ներդրումները բաժանվում են կարճաժամկետի՝ տրամադրված մեկ տարուց պակաս ժամկետով, և երկարաժամկետի՝ մեկ տարուց ավել ժամկետով:

Ցպահանջ ավանդները բանկերի պահպանմանը հանձնված և որևէ գործարք իրականացնելիս հանվող միջոցներն են:

Ժամկետային ավանդները բանկերում որոշակի ժամկետով ձևակերպվող ավանդներն են:

Ապահովագրական ընկերությունների գործունեություն: Այդ ցուցանիշները ներկայացված են ըստ ՀՀ ԿԲ կողմից տրամադրված տվյալների:

Main indicators of money and credit and banking systems. Central Bank of RA submits the data.

Monetary base represents the volume of cash outside of Central Bank of RA, obligatory reserves of commercial banks in Central Bank of RA and deposits of non-bank organizations. Monetary base is the sum of net internal and external assets.

Net external assets – difference between external assets and external liabilities, as a result of relations of Central Bank of RA and banking system with non-residents.

Net internal assets – domestic economy requirements of Central Bank of RA and banking system. Main sectors of domestic economy for Central Bank are – government of RA and commercial banks, for all banking system – Government and real sector. Requirements for other sector of economy are included in net other assets. Liabilities to government are deducted from requirements.

Money supply represents cash in circulation and all dram and foreign currency deposits of domestic economy (population, enterprises and public organizations) in banking system. **Monetary aggregates** – are the indicators of money supply.

Credit investments represent balance of loans allotted to economy by banking system. Credit investments are divided into short-term (allotted for a period less than one year) and long-term (allotted for a period more than one year).

Call deposits – assets kept by bank and not subject to withdrawal for implementation of any transaction.

Fixed deposits – deposits drawn up in banks for determined period.

Activity of insurance companies – Indicators are presented according to data submitted by the CB of RA.

Основные показатели денежно-кредитной и банковской системы. Эти данные представлены ЦБ РА.

Денежная база представляет собой объем наличных денег вне ЦБ РА, обязательные резервы коммерческих банков в ЦБ РА и вклады небанковских организаций. Денежная база - это сумма чистых внешних и внутренних активов.

Чистые внешние активы - разница внешних активов и внешних обязательств в результате отношений ЦБ РА и банковской системы с не резидентами.

Чистые внутренние активы - требования ЦБ РА и банковской системы к внутренней экономике. Основные сектора внутренней экономики для ЦБ РА - Правительство РА и коммерческие банки, для всей банковской системы - Правительство и реальный сектор. Требования к остальным секторам экономики включаются в чисто прочие активы. Обязательства перед правительством вычитаются из требований.

Денежная масса представляет собой объем наличных денег в обращении и все вклады в драмах и в иностранной валюте внутренней экономики (населения, предприятий и общественных организаций) в банковской системе.

Кредитные вложения - представляют собой остатки по ссудам, предоставленным банковской системой. Кредитные вложения делятся на краткосрочные (предоставляемые на срок менее одного года) и долгосрочные (предоставляемые на срок более одного года).

Вклады до востребования - средства, переданные банкам на хранение и подлежащие снятию для проведения любой сделки.

Срочные вклады - оформленные вклады в банках на определенный срок.

Деятельность страховых компаний. Эти показатели, характеризующие деятельность страховых компаний представлены по данным ЦБ РА.

Ապահովագրական հատուցումն այն գումարն է, որն ապահովագրողները վճարում են ապահովադրին կամ շահառուներին ապահովագրության պայմանագրով նախատեսված ապահովագրական պատահարի հետևանքով առաջացած փաստացի վնասի կամ կորուստների դիմաց:

Ապահովագրական պահուստները կյանքի և ոչ կյանքի ապահովագրական պարտավորությունների կատարումն ապահովելու նպատակով ապահովագրավճարներից ձևավորված միջոցներն են:

Insurance payment is the sum to be paid by insurer to insurant or beneficiary for real damage and loss due to insured accident foreseen in the insurance contract.

Insurance reserves – funds formed from insurance contributions for live and other insurance obligations implementation purposes.

Страховой выплатой является сумма, выплачиваемая страховщиками страхователям или выгодоприобретателям за фактический ущерб или потери, возникшие вследствие страхового случая, предусмотренного договором страхования.

Страховые резервы- средства, образованные из страховых взносов с целью обеспечения страховых обязательств по страхованию жизни и иному страхованию, чем страхование жизни.

ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ - FINANCES - ФИНАНСЫ

**ՊԵՏԱԿԱՆ ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ
STATE FINANCES
ГОСУДАРСТВЕННЫЕ ФИНАНСЫ**

**278. ՀՀ ՀԱՄԱԽՄԲՎԱԾ ԲՅՈՒՋԵ
CONSOLIDATED BUDGET OF RA
КОНСОЛИДИРОВАННЫЙ БЮДЖЕТ РА**

(մլն. դրամ)

(mln. drams)
(млн. драмов)

	2011	2012	2013 ¹	2014	2015	
Ընդամենը եկամուտներ	906 071.5	975 096.5	1 101 729.1	1 178 188.5	1 201 708.0	Revenues and official transfers, total
այդ թվում՝						Доходы, всего of which:
1. Հարկեր և տուրքեր	796 960.4	898 415.9	1 022 052.9	1 087 378.5	1 091 679.1	1. Taxes and duties
այդ թվում՝						1. Налоги и пошлины of which:
ավելացված արժեքի հարկ	328 482.8	369 661.6	401 884.7	440 361.4	423 933.5	value added tax налог на добавленную стоимость
շահութահարկ	97 842.3	118 653.4	124 597.8	103 597.4	103 659.9	profit tax налог на прибыль
եկամտահարկ	81 210.6	91 667.3	5 795.0	171.5	-169.5	income tax подходный налог
ակցիզային հարկ	39 404.5	49 323.8	52 097.7	50 560.4	48 988.9	excise tax акцизный налог
գույքահարկ	11 793.6	12 089.0	12 768.7	14 502.6	15 381.7	property tax налог на имущество
հողի հարկ	4 429.0	4 209.3	4 157.6	4 108.0	3 952.2	land tax земельный налог
մաքսատուրք	36 289.4	43 040.1	46 320.2	48 397.1	61 487.5	customs duty таможенная пошлина
հաստատագրված վճարներ	20 741.9	14 859.7	11 041.1	4 859.1	3 105.0	fixed payments фиксированные платежи
բնական պաշարների օգտագործման և շրջակա միջավայրի պահպանման համար վճարներ	12 199.7	26 133.1	35 065.2	35 177.5	31 255.6	payments for the utilization of natural resources and environment protection платежи за использование природных ресурсов и на охрану окружающей среды
պարզեցված հարկ	-50.0	-44.6	-105.0	-18.7	-9.6	simplified tax упрощенный налог
շրջանառության հարկ	-	-	13 397.4	15 638.6	11 859.4	turnover tax налог с оборота
եկամտային հարկ	-	-	251 068.1	289 171.8	311 691.9	income tax налог на доход
այլ հարկային եկամուտներ	15 463.9	12 202.6	14 850.3	24 706.8	20 106.1	other tax incomes прочие налоговые доходы
տուրքեր	25 703.2	27 562.0	31 482.3	43 931.0	36 862.3	duties госпошлины
պարտադիր սոցիալական ապահովության վճարներ	123 449.6	129 058.6	17 631.7	12 213.9	8 698.6	compulsory social insurance contributions обязательные выплаты социального обеспечения
նպատակային և սոցիալական վճարներ	-	-	-	-	10 875.6	targeted social payments целевые социальные выплаты

ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ - FINANCES - ФИНАНСЫ

	2011	2012	2013 ¹	2014	2015	Շարունակություն Continued Продолжение
2.Այլ եկամուտներ	49 683.1	57 995.4	66 402.5	73 552.0	80 137.0	2.Other incomes 2.Прочие доходы
3.Պաշտոնական դրամաշնորհներ	59 428.0	18 685.1	13 273.7	17 258.1	29 891.9	3.Official transfers 3.Официальные трансферты
4.Չպարզեցված մուտքեր	-	-	-	-	-	4.Unrevealed receipts 4.Невыявленные поступления
Ընդամենը ծախսեր	1 013 499.9	1 036 944.4	1 170 576.0	1 268 755.6	1 443 970.6	Expenditures, total Расходы, всего
1.Ընթացիկ ծախսեր	835 266.4	897 507.1	1 035 406.1	1 128 742.6	1 277 777.4	1.Current expenses 1.Текущие расходы
այդ թվում՝						of which:
աշխատավարձ	102 722.7	104 568.9	120 550.4	139 006.3	163 903.7	в том числе: wages of employees of budgetary institutions заработная плата
ծառայությունների և ապրանք- ների ձեռք բերում տոկոսավճարներ	190 779.6	228 050.2	237 780.8	262 263.1	284 551.0	acquisition of goods and services приобретение услуг и товаров
սուբսիդիաներ	35 537.8	40 668.7	46 748.1	61 644.1	74 085.0	interest payment выплаты процентов
դրամաշնորհներ	34 624.4	37 526.8	43 367.0	48 906.7	56 424.9	subsidies субсидии
դրամաշնորհներ	60 089.9	67 566.7	72 236.1	88 048.6	98 970.3	transfers трансферты
սոցիալական նպաստներ և կենսաթոշակներ	257 640.8	290 253.5	296 242.7	348 955.0	392 740.1	expenditures of social pensions and allowances социальные пособия и пенсии
այլ ծախսեր	153 871.1	128 872.3	218 481.0	179 918.8	207 102.4	other expenditures прочие расходы
2.Ոչ ֆինանսական ակտիվների հետ գործառնություններ	178 233.6	139 437.3	135 169.9	140 013.0	166 193.2	2.Transaction with non financial assets 2.Операции с нефинансовыми активами
ոչ ֆինանսական ակտիվների զծով ծախսեր	199 239.7	154 738.2	148 814.3	158 300.7	175 867.4	expenditure of non-financial assets расходы по нефинансовым активам
ոչ ֆինանսական ակտիվների օտարումից մուտքեր	-21 006.1	-15 300.9	-13 644.4	-18 287.7	-9 674.2	receipts from sale of non-financial assets поступления от продажи нефинансовых активов
Համախմբված բյուջեի պակասորդ(-)/հավելուրդ (+)	-107 428.4	-61 847.9	-68 846.9	-90 567.1	-242 262.7	Deficit (-)/surplus (+) of consolidated budget Дефицит (-)/профицит (+) консоли- дированного бюджета
Ֆինանսավորում	107 428.4	61 847.9	68 846.9	90 567.1	242 262.7	Financing Финансирование
ֆինանսավորման ներքին աղբյուրներ	67 670.0	7 791.7	-13 596.5	70 230.5	12 241.0	internal sources внутренние источники финансирования
ֆինանսավորման արտաքին աղբյուրներ	39 758.4	54 056.2	82 443.4	20 336.6	230 021.7	external sources внешние источники финансирования

¹ 2013թ. հունվարի 1-ից ուժի մեջ են մտել «Եկամտային հարկի մասին» և «Շրջանառության հարկի մասին» ՀՀ օրենքները, ինչպես նաև ուժը կորցրած են ճանաչվել «Եկամտահարկի մասին» և «Պարտադիր սոցիալական ապահովության վճարների մասին» ՀՀ օրենքները:
Since January 1, 2013 the laws of RA "On Income Tax" and "On Turnover Tax" have entered into force, and from the entry of these laws have been abrogated the laws of "On Income Tax" of 27 December 1997 and "On the payment of compulsory social insurance." С 1-го января 2013г. вступили в силу законы РА "О подоходном налоге" и "О налоге с оборота", а с момента вступления этих законов признаны утратившими силу законы РА "О подоходном налоге" от 27 декабря 1997года и "О платежах обязательного социального страхования".

ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ - FINANCES - ФИНАНСЫ

279. ՀՀ ՀԱՍՄԵՍԲՎԱԾ ԲՅՈՒՋԵԻ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐԻ ՀԱՐԱԲԵՐԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀՆԱ-Ի ՆԿԱՏԱՍԱՐԲ*
 INDICATORS OF CONSOLIDATED BUDGET OF RA TO GDP*
 СООТНОШЕНИЕ ПОКАЗАТЕЛЕЙ КОНСОЛИДИРОВАННОГО БЮДЖЕТА РА К ВВП*

(ՀՆԱ-ի նկատմամբ, %)

(in % to GDP)
(к ВВП, %)

	2012	2013 ¹	2014	2015	
Ընդամենը եկամուտներ	22.9	24.2	24.4[♦]	23.9	Incomes and official transfers, total
այդ թվում՝					Доходы, всего of which:
1. Հարկեր և տուրքեր	21.1	22.4	22.5	21.7	1. Taxes and duties
այդ թվում՝					1. Налоги и пошлины of which:
ավելացված արժեքի հարկ	8.7	8.8	9.1	8.4	value added tax налог на добавленную стои- мость
շահութահարկ	2.8	2.7	2.1	2.1	profit tax налог на прибыль
եկամտահարկ	2.1	0.1	0.0	0.0	income tax подходный налог
ակցիզային հարկ	1.2	1.1	1.0	1.0	excise tax акцизный налог
գույքահարկ	0.3	0.3	0.3	0.3	property tax налог на имущество
հողի հարկ	0.1	0.1	0.1	0.1	land tax земельный налог
մաքսատուրք	1.0	1.0	1.0	1.2	customs duty таможенная пошлина
հաստատագրված վճարներ	0.3	0.2	0.1	0.1	fixed payments фиксированные платежи
բնական պաշարների օգտագործման և շրջակա միջավայրի պահպանման համար վճարներ	0.6	0.8	0.7	0.6	payments for the utilization of natural resources and environment protection платежи за использование природных ресурсов и на охрану окружающей среды
պարզեցված հարկ	0.0	0.0	0.0	0.0	simplified tax упрощенный налог
շրջանառության հարկ	-	0.3	0.3	0.2	turnover tax налог с оборота
եկամտային հարկ	-	5.5	6.0	6.2	income tax налог на доход
այլ հարկային եկամուտներ	0.3	0.3	0.5	0.4	other tax incomes прочие налоговые доходы
տուրքեր	0.6	0.7	0.9	0.7	duties госпошлины
պարտադիր սոցիալական ապահովության վճարներ	3.0	0.4	0.3	0.2	compulsory social insurance contributions обязательные выплаты социального обеспечения
նպատակային և սոցիալական վճարներ	-	-	-	0.2	targeted social payments целевые социальные выплаты
2. Այլ եկամուտներ	1.4	1.5	1.5	1.6	2. Other incomes 2. Прочие доходы
3. Պաշտոնական դրամաշնորհներ	0.4	0.3	0.4	0.6	3. Official transfers 3. Официальные трансферты
4. Չպարզեցված մուտքեր	-	-	-	-	4. Unrevealed receipts 4. Невыявленные поступления

ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ - FINANCES - ФИНАНСЫ

Շարունակություն
Continued
Продолжение

	2012	2013 ¹	2014	2015	
Ընդամենը ծախսեր	24.3	25.7	26.3 [◇]	28.7	Expenditures, total
1.Ընթացիկ ծախսեր	21.0	22.7	23.3	25.4	Расходы, всего 1.Current expenses 1.Текущие расходы
այդ թվում՝					of which:
աշխատավարձ	2.5	2.6	2.9	3.3	в том числе: wages of employees of budgetary institutions
ծառայությունների և ապրանքների ձեռք բերում	5.3	5.2	5.4	5.7	acquisition of goods and services
տոկոսավճարներ	1.0	1.0	1.3	1.5	приобретение услуг и товаров
սուբսիդիաներ	0.9	0.9	1.0	1.1	interest payment
դրամաշնորհներ	1.6	1.6	1.8	2.0	выплаты процентов
սոցիալական նպաստներ և կենսաթոշակներ	6.8	6.5	7.2	7.8	subsidies
այլ ծախսեր	3.0	4.8	3.7	4.1	субсидии
2.Ոչ ֆինանսական ակտիվների հետ գործառնություններ	3.3	3.0	2.9	3.3	transfers
նչ ֆինանսական ակտիվների գծով ծախսեր	3.6	3.3	3.3	3.5	трансферты
նչ ֆինանսական ակտիվների օտարումից մուտքեր	-0.4	-0.3	-0.4	-0.2	expenditures of social pensions and allowances
Համախմբված բյուջեի պակասորդ (-)/հավելուրդ (+)	-1.4	-1.5	-1.9	-4.8	социальные пособия и пенсии other expenditures
Ֆինանսավորում	1.4	1.5	1.9	4.8	прочие расходы
ֆինանսավորման ներքին աղբյուրներ	0.2	-0.3	1.5	0.2	2.Transaction with non financial assets 2.Операции с нефинансовыми активами
ֆինանսավորման արտաքին աղբյուրներ	1.3	1.8	0.4	4.6	expenditure of non-financial assets расходы по нефинансовым активам

* Սկսած 2015թ. ՀՆԱ ցուցանիշները ՀՀ ԱՎԾ կողմից հաշվարկվում է համաձայն ԱՀՀ 2008 միջազգային ստանդարտի: Ըստ ԱՀՀ 2008 -ի վերանայվել են նաև 2012-2014թթ. ՀՆԱ ցուցանիշները:
Since 2015 GDP indicators are compiled by NSS RA according to the SNA2008 international standard. GDP indicators for the period 2012-2014 have been also revised according to SNA 2008.

Начиная с 2015 года показатели ВВП со стороны НСС РА составляют соответственно международного стандарта СНС 2008, по СНС 2008 были пересмотрены также показатели ВВП за 2012-2014 годы
¹ 2013թ. հունվարի 1-ից ուժի մեջ են մտել «Եկամտային հարկի մասին» և «Շրջանառության հարկի մասին» ՀՀ օրենքները, ինչպես նաև ուժը կորցրած են ճանաչվել «Եկամտահարկի մասին» և «Պարտադիր սոցիալական ապահովության վճարների մասին» ՀՀ օրենքները:
Since January 1, 2013 the laws of RA "On Income Tax" and "On Turnover Tax" have entered into force, and from the entry of these laws have been abrogated the laws of "On Income Tax" of 27 December 1997 and "On the payment of compulsory social insurance." С 1-го января 2013г. вступили в силу законы РА "О подоходном налоге" и "О налоге с оборота", а с момента вступления этих законов признаны утратившими силу законы РА "О подоходном налоге" от 27 декабря 1997 года и "О платежах обязательного социального страхования".

ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ - FINANCES - ФИНАНСЫ

**280. ՀՀ ՊԵՏԱԿԱՆ ԲՅՈՒՋԵ
STATE BUDGET OF RA
ГОСУДАРСТВЕННЫЙ БЮДЖЕТ РА**

(մլն. դրամ)

(mln. drams)

(млн. драмов)

	2011	2012	2013 ¹	2014	2015	
Ընդամենը պետական բյուջեի եկամուտներ	880 851.0	946 193.4	1 071 370.6	1 144 762.7	1 167 744.0	Revenues of state budget, total
այդ թվում՝						Доходы государственного бюджета, всего
1. Հարկեր և տուրքեր	777 409.7	878 381.4	1 000 931.4	1 064 118.4	1 067 888.8	of which:
այդ թվում՝						в том числе:
ավելացված արժեքի հարկ	328 482.8	369 661.6	401 884.7	440 361.4	423 933.5	1. Taxes and duties
շահութահարկ	97 842.3	118 653.4	124 597.8	103 597.4	103 659.9	1.1. Налоги и пошлины
եկամտահարկ	81 210.6	91 667.3	5 795.0	171.5	-169.5	of which:
ակցիզային հարկ	39 404.5	49 323.8	52 097.7	50 560.4	48 988.9	value added tax
գույքահարկ	0.3	-0.2	0.1	0.2	0.1	налог на добавленную стоимость
հողի հարկ	8.2	0.3	-0.3	0.1	1.1	profit tax
մաքսատուրք	36 289.4	43 040.1	46 320.2	48 397.1	61 487.5	налог на прибыль
հաստատագրված վճարներ	20 741.8	14 859.7	11 041.1	4 859.1	3 105.0	income tax
բնական պաշարների օգտագործման և շրջակա միջավայրի պահպանման համար վճարներ	12 199.7	26 133.1	35 065.2	35 177.5	31 255.6	подходный налог
պարզեցված հարկ	-50.0	-44.6	-105.0	-18.7	-9.6	excise tax
շրջանառության հարկ	-	-	13 397.4	15 638.6	11 859.4	акцизный налог
եկամտային հարկ	-	-	251 068.1	289 171.8	311 691.9	property tax
այլ հարկային եկամուտներ	15 463.5	12 202.3	14 850.2	24 706.3	20 105.5	налог на имущество
պետական տուրքեր	22 367.0	23 826.0	27 287.4	39 281.8	32 405.3	land tax
պարտադիր սոցիալական ապահովության վճարներ	123 449.6	129 058.6	17 631.7	12 213.9	8 698.6	земельный налог
նպատակային և սոցիալական վճարներ	-	-	-	-	10 875.6	customs duty
2. Այլ եկամուտներ	44 025.3	49 137.3	57 165.5	63 393.9	69 964.1	таможенная пошлина
3. Պաշտոնական դրամաշնորհներ	59 416.0	18 674.6	13 273.7	17 250.4	29 891.1	fixed payments

ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ - FINANCES - ФИНАНСЫ

	2011	2012	2013 ¹	2014	2015	Շարունակություն Continued Продолжение
Ընդամենը ծախսեր	986 509.2	1 006 102.2	1 142 890.4	1 235 053.4	1 408 996.4	Expenditures, total
1.Ընթացիկ ծախսեր	812 315.2	875 591.8	1 015 376.6	1 101 306.4	1 238 916.8	Расходы, всего
այդ թվում՝						1.Current expenditures
աշխատավարձ	84 695.8	86 240.8	100 953.2	118 667.6	140 979.8	1.Текущие расходы of which: в том числе: wages of employees of budgetary institutions
ծառայությունների և ապրանք- ների ձեռք բերում տոկոսավճարներ	171 451.7	204 667.4	215 392.3	237 402.2	258 633.8	acquisition of goods and services
	35 532.2	40 666.8	46 745.9	61 644.1	74 084.1	приобретение услуг и товаров
սուբսիդիաներ	19 751.2	21 092.9	25 007.1	28 335.1	32 937.4	выплаты процентов
դրամաշնորհներ	99 362.4	112 768.1	122 816.8	139 403.0	152 906.1	субсидии
սոցիալական նպաստներ և կենսաթոշակներ	256 413.7	288 532.1	294 920.6	347 680.0	391 018.9	трансферты
այլ ծախսեր	145 108.3	121 623.8	209 540.7	168 174.4	188 356.7	expenditures of social pensions and allowances
2.Ոչ ֆինանսական ակտիվների հետ գործառնություններ	174 194.0	130 510.4	127 513.8	133 747.0	170 079.6	социальные пособия и пенсии
նչ ֆինանսական ակտիվների գծով ծախսեր	177 714.2	133 190.0	129 076.5	136 680.4	172 206.5	other expenditures
նչ ֆինանսական ակտիվների օտարումից մուտքեր	-3 520.2	-2 679.6	-1 562.7	-2 933.4	- 2 126.9	прочие расходы
Պակասորդ (-)/հավելուրդ (+)	-105 658.2	-59 908.8	-71 519.9	-90 290.7	-241 252.4	2.Transaction with non financial assets
Պետական բյուջեի պակասորդի (+)/հավելուրդի(-) ֆինանսավորման աղբյուրները	105 658.2	59 908.8	71 519.9	90 290.7	241 252.4	2.Операции с нефинансовыми активами
ներքին աղբյուրներ	65 909.6	5 850.3	-10 931.9	69 954.1	11 230.8	expenditure of non-financial assets
արտաքին աղբյուրներ	39 748.6	54 058.6	82 451.7	20 336.6	230 021.7	расходы понефинансовым активам
						receipts from sale of non- financial assets
						поступления от продажи нефинансовых активов
						Deficit (-)/surplus (+)
						Дефицит (-)/профицит(+)
						Source of financing deficit(-)/
						surplus (+) of state budget
						Источники финансирования
						дефицита (+)/профицита(-)
						государственного бюджета
						internal sources
						внутренние источники
						external sources
						внешние источники

¹ 2013թ. հունվարի 1-ից ուժի մեջ են մտել «Եկամտային հարկի մասին» և «Շրջանառության հարկի մասին» ՀՀ օրենքները, ինչպես նաև ուժը կորցրած են ճանաչվել «Եկամտահարկի մասին» և «Պարտադիր սոցիալական ապահովության վճարների մասին» ՀՀ օրենքները:
Since January 1, 2013 the laws of RA "On Income Tax" and "On Turnover Tax" have entered into force, and from the entry of these laws have been abrogated the laws of "On Income Tax" of 27 December 1997 and "On the payment of compulsory social insurance." С 1-го января 2013г. вступили в силу законы РА "О подоходном налоге" и "О налоге с оборота", а с момента вступления этих законов признаны утратившими силу законы РА "О подоходном налоге" от 27 декабря 1997 года и "О платежах обязательного социального страхования".

ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ - FINANCES - ФИНАНСЫ

**281. ՀՀ ՊԵՏԱԿԱՆ ԲՅՈՒՋԵԻ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐԻ ՀԱՐԱԲԵՐԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀՆԱ-Ի ՆԿԱՏԱՍԱՐ
INDICATORS OF STATE BUDGET OF RA TO GDP
СООТНОШЕНИЕ ПОКАЗАТЕЛЕЙ ГОСУДАРСТВЕННОГО БЮДЖЕТА РА К ВВП**

(ՀՆԱ-ի նկատմամբ, %)

(in % to GDP)
(к ВВП, %)

	2012 ¹	2013 ^{1,2}	2014	2015	
Ընդամենը պետական բյուջեի եկամուտներ	22.2	23.5	23.7[◇]	23.2	Revenues of state budget, total Доходы государственного бюджета, всего
այդ թվում՝					of which:
1. Հարկեր և տուրքեր	20.6	22.0	22.0	21.2	1. Taxes and duties 1. Налоги и пошлины
այդ թվում՝					of which:
ավելացված արժեքի հարկ	8.7	8.8	9.1	8.4	value added tax налог на добавленную стоимость
շահութահարկ	2.8	2.7	2.1 [◇]	2.1	profit tax налог на прибыль
եկամտահարկ	2.1	0.1	0.0	0.0	income tax подходный налог
ակցիզային հարկ	1.2	1.1	1.0	1.0	excise tax акцизный налог
գույքահարկ	0.0	0.0	0.0	0.0	property tax налог на имущество
հողի հարկ	0.0	0.0	0.0	0.0	land tax земельный налог
մաքսատուրք	1.0	1.0	1.0	1.2	customs duty таможенная пошлина
հաստատագրված վճարներ	0.3	0.2	0.1	0.1	fixed payments фиксированные платежи
բնական պաշարների օգտագործման և շրջակա միջավայրի պահպանման համար վճարներ	0.6	0.8	0.7	0.6	payments for the utilization of natural resources and environment protection платежи за использование природных ресурсов и на охрану окружающей среды
պարզեցված հարկ	0.0	0.0	0.0	0.0	simplified tax упрощенный налог
շրջանառության հարկ	-	0.3	0.3	0.2	turnover tax налог с оборота
եկամտային հարկ	-	5.5	6.0	6.2	income tax налог на доход
այլ հարկային եկամուտներ	0.3	0.3	0.5	0.4	other tax incomes прочие налоговые доходы
պետական տուրք	0.6	0.6	0.8	0.6	government duties госпошлина
պարտադիր սոցիալական ապահովության վճարներ	3.0	0.4	0.3	0.2	compulsory social insurance contributions обязательные выплаты социального обеспечения
նպատակային և սոցիալական վճարներ	-	-	-	0.2	targeted social payments целевые социальные выплаты
2. Այլ եկամուտներ	1.2	1.3	1.3	1.4	2. Other incomes 2. Прочие доходы
3. Պաշտոնական դրամաշնորհներ	0.4	0.3	0.4	0.6	3. Official transfers 3. Официальные трансферты

ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ - FINANCES - ФИНАНСЫ

Շարունակություն
Continued
Продолжение

	2012 ¹	2013 ^{1,2}	2014	2015	
Ընդամենը ծախսեր	23.6	25.1	25.6[♦]	28.0	Expenditures, total
1.Ընթացիկ ծախսեր	20.5	22.3	22.8 [♦]	24.6	Расходы, всего 1.Current expenditures
այդ թվում՝					1.Текущие расходы
աշխատավարձ	2.0	2.2	2.5 [♦]	2.8	of which: в том числе: wages of employees of budgetary institutions
ծառայությունների և ապրանքների ձեռք բերում	4.8	4.7	4.9	5.1	заработная плата acquisition of goods and services
տոկոսավճարներ	1.0	1.0	1.3	1.5	приобретение услуг и товаров
սուբսիդիաներ	0.5	0.6	0.6	0.7	interest payment
դրամաշնորհներ	2.6	2.7	2.9	3.0	выплаты процентов субсидии
սոցիալական նպաստներ և կենսաթոշակներ	6.8	6.5	7.2	7.8	transfers трансферты
այլ ծախսեր	2.9	4.6	3.5	3.7	expenditures of social pensions and allowances социальные пособия и пенсии
2.Ոչ ֆինանսական ակտիվների հետ գործառնություններ	3.1	2.8	2.8	3.4	other expenditures прочие расходы
նչ ֆինանսական ակտիվների գծով ծախսեր	3.1	2.8	2.8	3.4	2.Transactin with non financial assets
նչ ֆինանսական ակտիվների օտարումից մուտքեր	-0.1	0.0	-0.1	0.0	2.Операции с нефинансовыми активами
Պակասորդ (-)/հավելուրդ (+)	-1.4	-1.6	-1.9	-4.8	Deficit (-)/surplus (+)
Պետական բյուջեի պակասորդի (+)/ հավելուրդի (-)ֆինանսա- վորման աղբյուրները	1.4	1.6	1.9	4.8	Дефицит (-)/профицит (+) Deficit financing of state budget
ներքին աղբյուրներ	0.1	-0.2	1.4	0.2	Источники финансирования де- фицита (+)/профицита(-) государ- ственного бюджета internal sources
արտաքին աղբյուրներ	1.3	1.8	0.4	4.6	внутренние источники external sources внешние источники

¹ ՀՆԱ ցուցանիշը վերանայվել է համաձայն Ազգային հաշիվների համակարգ 2008 (ԱՀՀ 2008) միջազգային ստանդարտի: GDP has been revised according to the System of national accounts 2008 (SNA 2008) international standard.

Показатель ВВП перерасчитан по международному стандарту Системы Национальных счетов 2008 (СНС-2008).

² 2013թ. հունվարի 1-ից ուժի մեջ են մտել «Եկամտային հարկի մասին» և «Շրջանառության հարկի մասին» ՀՀ օրենքները, ինչպես նաև ուժը կորցրած են ճանաչվել «Եկամտահարկի մասին» և «Պարտադիր սոցիալական ապահովության վճարների մասին» ՀՀ օրենքները:

Since January 1, 2013 the laws of RA "On Income Tax" and "On Turnover Tax" have entered into force, and from the entry of these laws have been abrogated the laws of "On Income Tax" of 27 December 1997 and "On the payment of compulsory social insurance." С 1-го января 2013г. вступили в силу законы РА "О подоходном налоге" и "О налоге с оборота", а с момента вступления этих законов признаны утратившими силу законы РА "О подоходном налоге" от 27 декабря 1997 года и "О платежах обязательного социального страхования".

ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ - FINANCES - ФИНАНСЫ

**282. ՀՀ ՊԵՏԱԿԱՆ ԲՅՈՒՋԵԻ ԾԱԽՍԵՐՆ ԸՍՏ ԾԱԽՍԵՐԻ ԳՈՐԾԱՌԱԿԱՆ ԴԱՍԱԿԱՐԳՄԱՆ
EXPENDITURES OF STATE BUDGET OF RA BY FUNCTIONAL CLASSIFICATION OF EXPENDITURES
РАСХОДЫ ГОСУДАРСТВЕННОГО БЮДЖЕТА РА ПО ФУНКЦИОНАЛЬНОЙ КЛАССИФИКАЦИИ
РАСХОДОВ**

(մլն. դրամ)

(mln. drams)
(млн. драмов)

	2011	2012	2013	2014	2015	
Ընդամենը ծախսեր	986 509.2	1 006 102.2	1 142 890.4	1 235 053.4	1 408 996.4	Expenditures, total
այդ թվում՝						Расходы, всего
						of which:
						в том числе:
01.ընդհանուր բնույթի հանրային ծառայություններ	154 107.9	160 488.8	188 135.7	217 276.1	281 396.9	01.general public services 01.государственные службы общего назначения
02.պաշտպանություն	145 491.0	152 766.8	182 019.0	190 440.9	198 527.7	02.defense 02.оборона
03.հասարակական կարգ, անվտանգություն և դատական գործունեություն	72 517.1	76 668.6	91 399.6	104 793.0	122 024.7	03.maintenance of public order and security and judicial activities 03.общественный порядок, безопасность и судебная деятельность
04.տնտեսական հարաբերություններ	83 955.7	71 086.7	128 316.1	83 253.8	109 825.7	04.economic relations 04.экономические отношения
05.չրջակա միջավայրի պաշտպանություն	6 630.4	7 032.2	4 601.1	4 672.7	5 651.1	05.preservation of the environment 05.охрана окружающей среды
06.բնակարանային շինարարություն և կոմունալ ծառայություն	43 848.5	14 303.5	21 727.7	31 296.2	39 214.5	06.housing and communal facilities 06.жилищное строительство и коммунальные услуги
07.առողջապահություն	63 312.4	64 498.9	64 355.3	76 645.4	86 079.4	07.health 07.здравоохранение
08.հանգիստ, մշակույթ և կրոն	17 581.4	22 821.8	18 644.3	21 395.7	30 389.7	08.culture, sport and religion 08.отдых, культура и религия
09.կրթություն	106 085.0	102 783.5	103 094.7	115 806.0	122 280.0	09.education 09.образование
10.սոցիալական պաշտպանություն	256 176.3	291 731.6	297 379.6	342 469.5	383 703.4	10.social security 10.социальная защита
11.հիմնական բաժիններին չդասվող պահուստային ֆոնդեր	36 803.5	41 919.8	43 217.3	47 004.1	29 903.3	11.expenditures non classified under the main group 11.резервные фонды, не относящиеся к основным разделам

ՀՆԱ-ի նկատմամբ*, % - in % to GDP* - к ВВП*, %

	2012	2013	2014	2015	
Ընդամենը ծախսեր	23.6	25.1	25.6⁺	28.0	Expenditures, total
այդ թվում՝					Расходы, всего
					of which:
					в том числе:
01.ընդհանուր բնույթի հանրային ծառայություններ	3.8	4.1	4.5	5.6	01.general public services 01.государственные службы общего назначения
02.պաշտպանություն	3.6	4.0	3.9	3.9	02.defense 02.оборона
03.հասարակական կարգ, անվտանգություն և դատական գործունեություն	1.8	2.0	2.2	2.4	03.maintenance of public order and security and judicial activities 03.общественный порядок, безопасность и судебная деятельность

ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ - FINANCES - ФИНАНСЫ

Շարունակություն
Continued
Продолжение

	2012	2013	2014	2015	
04.տնտեսական հարաբերություններ	1.7	2.8	1.7	2.2	04.economic relations 04.экономические отношения
05.շրջակա միջավայրի պաշտպանություն	0.2	0.1	0.1	0.1	05.preservation of the environment 05.охрана окружающей среды
06.բնակարանային շինարարություն և կոմունալ ծառայություն	0.3	0.5	0.6	0.8	06.housing and communal facilities 06.жилищное строительство и коммунальные услуги
07.առողջապահություն	1.5	1.4	1.6	1.7	07.health 07.здравоохранение
08.հանգիստ, մշակույթ և կրոն	0.5	0.4	0.4	0.6	08.culture, information, sport and religion 08.отдых, культура и религия
09.կրթություն	2.4	2.3	2.4	2.4	09.education 09.образование
10.սոցիալական պաշտպանություն	6.8	6.5	7.1	7.6	10.social security 10.социальная защита
11.հիմնական բաժիններին չդասվող պահուստային ֆոնդեր	1.0	0.9	1.0	0.6	11.expenditures non classified under the main group 11.резервные фонды, не относящиеся к основным разделам

* Սկսած 2015թ. ՀՆԱ ցուցանիշները ՀՀ ԱՎԾ կողմից հաշվարկվում է համաձայն ԱՀՀ 2008 միջազգային ստանդարտի: Ըստ ԱՀՀ 2008 -ի վերանայվել են մաս 2012-2014թթ. ՀՆԱ ցուցանիշները: Since 2015 GDP indicators are compiled by NSS RA according to the SNA2008 international standard. GDP indicators for the period 2012-2014 have been also revised according to SNA 2008. Начиная с 2015 года показатели ВВП со стороны НСС РА составляют соответственно международного стандарта СНС 2008, по СНС 2008 были пересмотраны также показатели ВВП за 2012-2014 годы

**283. ՀԱՄԱՅՆՔՆԵՐԻ ԲՅՈՒՋԵՆԵՐԻ ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐԸ ԵՎ ԾԱԽՍԵՐԸ
REVENUES AND EXPENDITURES OF MUNICIPAL BUDGET
ДОХОДЫ И РАСХОДЫ МУНИЦИПАЛЬНЫХ БЮДЖЕТОВ**

(մլն. դրամ)

(mln. drams)
(млн. драмов)

	2011	2012	2013	2014	2015	
Ընդամենը եկամուտներ	87 342.4	95 515.8	105 802.4	114 359.1	128 225.2	Revenues, total
այդ թվում՝						Доходы, всего
1.Հարկեր և տուրքեր	19 550.7	20 034.5	21 121.5	23 260.1	23 790.3	of which: в том числе: 1.Taxes and duties 1.Налоги и пошлины
այդ թվում՝						of which: в том числе:
գույքային հարկեր անշարժ գույքից	10 006.4	9 536.5	9 463.9	9 488.4	9 536.9	property taxes of real estate имущественные налоги на недвижимость
գույքային հարկեր այլ գույքից	6 207.7	6 761.7	7 462.6	9 122.0	9 795.8	property taxes of other real estate имущественные налоги на прочее недвижимость
ապրանքների օգտագործման կամ գործունեության իրականացման թույլտվության վճարներ	2 544.4	3 020.9	3 492.8	3 892.7	3 759.9	allowable payments of goods use or activity implementation выплаты на разрешение использования товаров или осуществление деятельности

ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ - FINANCES - ФИНАНСЫ

Շարունակություն
Continued
Продолжение

	2011	2012	2013	2014	2015	
ապրանքների մատակարարումից և ծառայությունների մատուցումից այլ պարտադիր վճարներ	791.8	715.1	702.1	756.4	697.1	other compulsory payments of goods services and render a service
այլ հարկային եկամուտներ	0.4	0.3	0.1	0.5	0.6	прочие обязательные выплаты по снабжению товаров и предоставлению услуг other tax revenues прочие налоговые доходы
2.Այլ եկամուտներ	25 345.9	26 681.6	29 881.4	35 459.9	44 999.8	2.Other revenues 2.Прочие доходы
3.Պաշտոնական դրամաշնորհներ	42 445.8	48 799.7	54 799.5	55 639.1	59 435.1	3.Official transfers 3.Официальные трансферты
Ընդամենը ծախսեր	89 112.6	97 454.9	103 130.1	114 637.4	129 240.2	Expenditures, total
Ընթացիկ ծախսեր	80 834.3	85 502.9	92 070.9	102 469.2	120 138.4	Расходы, всего Current expenditure Текущие расходы
այդ թվում՝						of which:
աշխատանքի վարձատրություն	18 026.9	18 328.2	19 597.2	20 338.7	22 923.9	в том числе: wages заработная плата
ծառայությունների և ապրանքների ձեռք բերում տոկոսավճարներ	31 571.3	34 981.4	34 190.4	38 073.4	40 507.3	acquisition of goods and services приобретение услуг и товаров
սուբսիդիաներ	5.6	1.9	2.1	0.0	0.9	interest payments выплата процентов
դրամաշնորհներ	16 718.2	18 241.9	20 822.2	23 118.5	25 956.7	subsidies субсидии
սոցիալական նպաստներ և կենսաթոշակներ	3 161.3	3 787.8	4 716.0	4 838.6	5 529.2	transfers трансферты
այլ ծախսեր	1 691.0	2 138.8	2 810.8	3 022.2	3 128.3	expenditures of social pensions and allowances социальные пособия и пенсии
Ոչ ֆինանսական ակտիվների հետ գործառնություններ	9 660.0	8 022.8	9 932.2	13 077.8	22 092.1	other expenditures прочие расходы
Ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով ծախսեր	8 278.3	11 952.1	11 059.2	12 168.2	9 101.8	Transactions with non financial assets Операции с нефинансовыми активами
Ոչ ֆինանսական ակտիվների իրացումից մուտքեր	25 764.2	24 573.4	23 140.9	27 522.5	16 649.1	Expenditure of non financial assets Расходы по нефинансовым активам
Ոչ ֆինանսական ակտիվների իրացումից մուտքեր	-17 485.9	-12 621.3	-12 081.7	-15 354.3	-7 547.3	Receipts from sale of non financial assets Поступления от продажи нефинансовых активов
Պակասորդ (-)/հավելուրդ (+)	-1 770.2	-1 939.1	2 672.3	-278.3	-1 015.0	Deficit(-)/surplus(+) Дефицит(-)/профицит (+)

ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ - FINANCES - ФИНАНСЫ

284. ՀԱՄԱՅՆՔՆԵՐԻ ԲՅՈՒՋԵՆՆԵՐԻ ԾԱԽՍԵՐՆ ԸՍՏ ԾԱԽՍԵՐԻ ԳՈՐԾԱՌԱԿԱՆ ԴԱՍԱԿԱՐԳՄԱՆ ԽՄԲԵՐԻ
EXPENDITURES OF MUNICIPAL BUDGET BY FUNCTIONAL CLASSIFICATION
РАСХОДЫ МУНИЦИПАЛЬНЫХ БЮДЖЕТОВ ПО ГРУППАМ ФУНКЦИОНАЛЬНОЙ
КЛАССИФИКАЦИИ

(մլն. դրամ)

(mln. drams)
(млн. драмов)

	2011	2012	2013	2014	2015	
Ընդամենը, ծախսեր	89 112.6	97 454.9	103 130.1	114 637.4	129 240.2	Expenditures, total
այդ թվում՝						Расходы, всего
						of which:
						в том числе:
01.ընդհանուր բնույթի հանրային ծառայություններ	23 126.6	23 082.1	24 529.3	25 976.7	29 281.0	01.general public services 01.государственные службы общего назначения
02.պաշտպանություն	39.7	44.5	43.0	43.6	37.6	02.defence 02.оборона
03.հասարակական կարգ, անվտանգություն և դատական գուծունեություն	0.7	1.7	0.7	2.7	2.7	03.maintenance of public order and national security and judicial activities 03.общественный порядок, безопасность и судебная деятельность
04.տնտեսական հարաբերություններ	2 220.0	12 968.4	14 249.7	10 988.0	9 316.9	04.economic relations 04.экономические отношения
05.չրջակա միջավայրի պաշտպանություն	8 233.1	10 193.4	10 788.0	11 043.9	11 347.8	05.preservation of the environment 05.охрана окружающей среды
06.բնակարանային շինարարություն և կոմունալ ծառայություններ	10 410.8	9 552.1	10 043.1	14 475.9	21 858.9	06.housing and communal facilities 06.жилищное строительство и коммунальные услуги
07.առողջապահություն	179.0	302.0	171.4	158.5	336.9	07.health 07.здравоохранение
08.հանգիստ, մշակույթ և կրոն	11 483.1	6 031.3	6 712.7	8 030.6	8 837.0	08.culture, information, sport and religion 08.отдых, культура и религия
09.կրթություն	28 986.0	30 643.4	31 301.8	34 636.6	39 031.0	09.education 09.образование
10.սոցիալական պաշտպանություն	2 160.1	2 662.1	3 556.7	4 021.3	3 831.0	10.social security 10.социальная защита
11.հիմնական բաժիններին չդասվող պահուստային ֆոնդեր	2 273.4	1 973.9	1 733.7	5 259.6	5 359.4	11.expenditures not classified under the main group 11.резервные фонды, не относя- щиеся к основным разделам

ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ - FINANCES - ФИНАНСЫ

285. ՀՀ ԱՐՏԱՔԻՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՊԱՐՏՔ
EXTERNAL NATIONAL DEBT OF RA
ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ВНЕШНИЙ ДОЛГ РА

(տարեվերջի դրությամբ)

(at the end of the year)
 (на конец года)

	2013		2014		2015		
	մլն.ԱՄՆ դոլար mln.US dollars млн.дол-ларов США	մլրդ. դրամ bln. drams млрд. драмов	մլն.ԱՄՆ դոլար mln.US dollars млн.дол-ларов США	մլրդ. դրամ bln. drams млрд. драмов	մլն.ԱՄՆ դոլար mln.US dollars млн.дол-ларов США	մլրդ. դրամ bln. drams млрд. драмов	
Արտաքին պետական պարտք, ընդամենը	3 899.063	1 581.616	3 785.208	1 797.860	4 316.219	2 087. 971	External national debt, total
այդ թվում՝							Внешний долг, всего of which:
ՀՀ կառավարության պարտք	3 390.794	1 375.442	3 345.255	1 588.895	3 839.882	1 857. 543	в том числе: Debt of Government of RA Долг Правительства РА
ՀՀ կենտրոնական բանկի պարտք	508.269	206.174	439.953	208.965	476.337	230. 428	Debt of Central Bank of RA Долг ЦБ РА
Վարկեր՝ տրամադրված ՀՀ կառավարության և ՀՀ ԿԲ երաշխիքներով	-	-	-	-	-	-	- Credit guaranted by the government and Central Bank of RA Кредиты предоставленные под гарантию правительства и ЦБ РА

ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ - FINANCES - ФИНАНСЫ

ԽՈՇՈՐ ԵՎ ՄԻՋԻՆ ՈՉ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՌԵՎՏՐԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐՆ ԸՍՏ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՏԵՍԱԿՆԵՐԻ ԴԱՍԱԿԱՐԳՉԻ (ՏԳՏԳ(խմբ.2)) ՈՐՈՇ ԲԱԺԻՆՆԵՐԻ
INDICATORS OF LARGE AND MEDIUM SIZE NON FINANCIAL COMERCIAL ORGANIZATIONS BY SOME SECTIONS OF CLASSIFICATION OF TYPES OF ECONOMIC ACTIVITIES (NACE(REV2))
ПОКАЗАТЕЛИ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ КРУПНЫХ И СРЕДНИХ НЕФИНАНСОВЫХ КОММЕРЧЕСКИХ ОРГАНИЗАЦИЙ ПО НЕКОТОРЫМ СЕКЦИЯМ КЛАССИФИКАТОРА ВИДОВ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ (КВЭД (ред.2))

286. ՎԻՃԱԿԱԳՐԱԿԱՆ ԴԻՏԱՐԿՄԱՆ ԴԱՇՏՈՒՄ ԸՆԴԳՐԿՎԱԾ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԽՈՇՈՐ ԵՎ ՄԻՋԻՆ ԱՌԵՎՏՐԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿՆ ԸՍՏ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԱՌԱՆՉԻՆ ՈՒՈՐՏՆԵՐԻ
NUMBER OF LARGE AND MEDIUM-SIZE COMMERCIAL ORGANIZATIONS OF THE REPUBLIC COVERED IN THE STATISTICAL MONITORING BY SEPARATE BRANCHES OF ECONOMY
ЧИСЛО СРЕДНИХ И КРУПНЫХ КОММЕРЧЕСКИХ ОРГАНИЗАЦИЙ РЕСПУБЛИКИ, ВКЛЮЧЕННЫХ В СТАТИСТИЧЕСКИЙ МОНИТОРИНГ, ПО ОТДЕЛЬНЫМ ОТРАСЛЯМ ЭКОНОМИКИ

	2011	2012	2013	2014	2015	
Կազմակերպությունների քանակը, ընդամենը որից՝	1 204	1 304	1 200	1 283	1 316	Number of organizations Число организаций, всего of which:
հանքագործական արդյունաբերություն և բացահանքերի շահագործում	14	15	14	16	13	из нее: mining and quarrying горнодобывающая промышленность и разработка открытых карьеров
մշակող արդյունաբերություն	263	262	262	308	287	manufacturing обрабатывающая промышленность
էլեկտրականության, գազի, զոլորշու և լավորակ օդի մատակարարում շինարարություն	12	12	13	14	12	electricity, gas, steam and air conditioning supply
մեծածախ և մանրածախ առևտուր, ավտոմեքենաների և մոտոցիկլների նորոգում	147	267	113	127	123	construction строительство
վոլիադրումներ և պահեստային տնտեսություն	172	161	224	253	269	wholesale and retail trade, repair of motor vehicles, motorcycles оптовая и розничная торговля и ремонт автомобилей и мотоциклов
	91	108	104	91	88	transportation and storage and Information and communication транспорт и складское хозяйство

287. ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՐՏԱԴՐԱՆՔԻ (ԱՊՐԱՆՔՆԵՐԻ, ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ) ԱՐՏԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԻՐԱՅՄԱՆ ՎՐԱ ԿԱՏԱՐՎԱԾ ԾԱԽՍԵՐԻ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ
STRUCTURE OF EXPENDITURES ON MANUFACTURE AND REALIZATION OF PRODUCTS (GOODS, SERVICES) OF ORGANIZATIONS
СТРУКТУРА ЗАТРАТ НА ПРОИЗВОДСТВО И РЕАЛИЗАЦИЮ ПРОДУКЦИИ (ТОВАРОВ, УСЛУГ) ОРГАНИЗАЦИЙ

(ընդամենի նկատմամբ, %)

(in % to total)
(к итогу, %)

	2011	2012	2013	2014	2015	
Ընդամենը - Total-Всего						
Արտադրանքի (ապրանքների, ծառայությունների) արտադրության և իրացման ծախսեր	100	100	100	100	100	Expenditures on manufacture of products (goods, services)
նյութական ծախսեր	42.3	42.7	46.9 [♦]	42.4 [♦]	39.1	Затраты на производство продукции (товаров, услуг) material expenditure материальные расходы

ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ - FINANCES - ФИНАНСЫ

Շարունակություն
Continued
Продолжение

	2011	2012	2013	2014	2015	
որից՝						of which:
հումք և նյութեր	31.1	31.5	35.6	30.6 [♦]	28.5	из них: raw materials and materials
վառելիք	8.3	8.3	7.6 [♦]	8.0	6.0	сырье и материалы fuel
էներգիա	2.6	2.7	3.4	3.6	4.5	топливо energy
աշխատանքի վարձատրության ծախսեր	17.8	17.2	18.9	19.8 [♦]	21.1	энергия labor costs expenditures
ամորտիզացիոն հատկացումներ	9.6	9.8	10.0	10.2 [♦]	11.7	расходы на оплату труда amortization charges
այլ ծախսեր	30.3	30.3	24.3 [♦]	27.7 [♦]	28.0	амортизационные отчисления other expenditures прочие расходы
որից-of which-из них						
հանրագործական արդյունաբերություն և բացահանքերի շահագործում- mining and quarrying-горнодобывающая промышленность и разработка карьеров						
Արտադրանքի (ապրանքների, ծառայությունների) արտադրության և իրացման ծախսեր	100	100	100	100	100	Expenditures on manufacture of products (goods, services) Затраты на производство продукции (товаров, услуг)
նյութական ծախսեր	43.3	43.0	44.4 [♦]	44.1 [♦]	41.5	material expenditure материальные расходы
որից՝						of which:
հումք և նյութեր	27.6	27.2	28.3	27.2	25.4	из них: raw materials and materials
վառելիք	8.6	8.8	8.5	7.8	7.4	сырье и материалы fuel
էներգիա	6.7	6.6	7.2	8.7	8.6	топливо energy
աշխատանքի վարձատրության ծախսեր	18.4	16.3	16.8	17.1	15.5	энергия labor costs expenditures
ամորտիզացիոն հատկացումներ	15.5	14.0	15.7	14.6	15.3	расходы на оплату труда amortization charges
այլ ծախսեր	22.9	26.7	23.1 [♦]	24.2 [♦]	27.6	амортизационные отчисления other expenditures прочие расходы
մշակող արդյունաբերություն -manufacturing-обрабатывающая промышленность						
Արտադրանքի (ապրանքների, ծառայությունների) արտադրության և իրացման ծախսեր	100	100	100	100	100	Expenditures on manufacture of products (goods, services) Затраты на производство продукции (товаров, услуг)
նյութական ծախսեր	67.3	63.9	68.7 [♦]	68.2	66.2	material expenditure материальные расходы
որից՝						of which:
հումք և նյութեր	59.8	56.8	60.5	59.8	58.4	из них: raw materials and materials
վառելիք	4.7	4.7	5.6	5.4	4.6	сырье и материалы fuel
էներգիա	2.6	2.3	2.5	2.9	3.1	топливо energy
աշխատանքի վարձատրության ծախսեր	11.9	11.5	12.0	12.7	12.6	энергия labor costs expenditures
ամորտիզացիոն հատկացումներ	4.6	5.7	6.2	5.5 [♦]	6.9	расходы на оплату труда amortization charges
այլ ծախսեր	16.3	18.9	13.1 [♦]	13.7 [♦]	14.3	амортизационные отчисления other expenditures прочие расходы

ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ - FINANCES - ФИНАНСЫ

Շարունակություն
Continued
Продолжение

	2011	2012	2013	2014	2015	
Էլեկտրականության, գազի, գոլորշու և լավորակ օդի մատակարարում-electricity, gas, steam and air conditioning supply- обеспечение (снабжение) электроэнергией, газом, паром и кондиционированным воздухом						
Արտադրանքի (ապրանքների, ծառայությունների) արտադրության և իրացման ծախսեր	100	100	100	100	100	Expenditures on manufacture of products (goods, services) Затраты на производство продукции (товаров, услуг)
նյութական ծախսեր	49.0	52.9	55.9 [◇]	35.2 [◇]	29.7	material expenditure материальные расходы
որից՝						of which:
հումք և նյութեր	25.7	28.4	33.9	7.6	3.1	из них: raw materials and materials сырье и материалы
վառելիք	20.5	20.8	17.4	22.7	16.2	fuel топливо
էներգիա	2.6	3.5	4.4	4.8	10.2	energy энергия
աշխատանքի վարձատրության ծախսեր	11.1	12.3	11.9	16.3	24.8	labor costs expenditures расходы на оплату труда
ամորտիզացիոն հատկացումներ	9.8	10.9	10.9	13.4	16.9	amortization charges амортизационные отчисления
այլ ծախսեր	30.1	23.9	21.3 [◇]	35.1 [◇]	28.6	other expenditures прочие расходы
շինարարություն - construction-строительство						
Արտադրանքի (ապրանքների, ծառայությունների) արտադրության և իրացման ծախսեր	100	100	100	100	100	Expenditures on manufacture of products (goods, services) Затраты на производство продукции (товаров, услуг)
նյութական ծախսեր	53.3	52.8	55.8 [◇]	57.5 [◇]	58.1	material expenditure материальные расходы
որից՝						of which:
հումք և նյութեր	44.4	41.8	44.9	47.2 [◇]	48.8	из них: raw materials and materials сырье и материалы
վառելիք	7.9	10.1	8.1	9.5	8.5	fuel топливо
էներգիա	0.9	0.8	2.6	0.8	0.8	energy энергия
աշխատանքի վարձատրության ծախսեր	17.8	18.3	22.2	18.4 [◇]	18.5	labor costs expenditures расходы на оплату труда
ամորտիզացիոն հատկացումներ	4.5	4.9	4.1	5.9 [◇]	5.5	amortization charges амортизационные отчисления
այլ ծախսեր	24.5	24.0	17.9 [◇]	18.2 [◇]	17.8	other expenditures прочие расходы

ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ - FINANCES - ФИНАНСЫ

Շարունակություն
Continued
Продолжение

	2011	2012	2013	2014	2015	
մեծածախ և մանրածախ առևտուր, ավտոմեքենաների և մոտոցիկլների նորոգում- wholesale and retail trade, repair of motor vehicles, motorcycles- оптовая и розничная торговля и ремонт автомобилей и мотоциклов						
Արտադրանքի (ապրանքների, ծառայությունների) արտադրության և իրացման ծախսեր	100	100	100	100	100	Expenditures on manufacture of products (goods, services) Затраты на производство продукции (товаров, услуг)
նյութական ծախսեր	34.6	34.3	31.1 [♦]	36.6 [♦]	32.2	material expenditure материальные расходы of which:
որից`						из них:
հումք և նյութեր	27.9	28.6	22.9	29.9 [♦]	24.5	raw materials and materials сырье и материалы
վառելիք	4.4	3.3	4.8	4.1 [♦]	5.4	fuel
էներգիա	2.1	2.3	2.9	2.6 [♦]	2.1	топливо energy энергия
աշխատանքի վարձատրության ծախսեր	16.5	15.3 [♦]	19.5 [♦]	18.1 [♦]	22.4	labor costs expenditures расходы на оплату труда
ամորտիզացիոն հատկացումներ	4.6	4.8	5.3	4.2 [♦]	5.2	amortization charges амортизационные отчисления
այլ ծախսեր	44.4	45.5	44.1 [♦]	41.1 [♦]	40.2	other expenditures прочие расходы
փոխադրումներ և պահեստային տնտեսություն- transportation and storage - транспорт и складское хозяйство						
Արտադրանքի (ապրանքների, ծառայությունների) արտադրության և իրացման ծախսեր	100	100	100	100	100	Expenditures on manufacture of products (goods, services) Затраты на производство продукции (товаров, услуг)
նյութական ծախսեր	21.3	23.5	22.4 [♦]	19.8 [♦]	17.6	material expenditure материальные расходы of which:
որից`						из них:
հումք և նյութեր	1.8	2.8	4.4	3.3	4.0	raw materials and materials сырье и материалы
վառելիք	17.5	18.5	13.9	12.8	8.7	fuel
էներգիա	1.6	1.8	3.9	3.1	4.4	топливо energy энергия
աշխատանքի վարձատրության ծախսեր	21.4	24.6	38.9	33.4	39.6	labor costs expenditures расходы на оплату труда
ամորտիզացիոն հատկացումներ	7.3	12.1	14.2	15.9	19.8	amortization charges амортизационные отчисления
այլ ծախսեր	50.0	39.8	24.5 [♦]	30.9 [♦]	23.1	other expenditures прочие расходы

ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ - FINANCES - ФИНАНСЫ

288. ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԵՎ ԺԱՄԿԵՏԱՆՅ ՊԱՐՏՔԵՐԸ
LIABILITIES AND OVERDUE DEBT OF ORGANIZATIONS
ОБЯЗАТЕЛЬСТВА И ПРОСРОЧЕННАЯ ЗАДОЛЖЕННОСТЬ ОРГАНИЗАЦИЙ

(մլն. դրամ)

(mln. drams)

(млн. драмов)

	2011	2012	2013	2014	2015	
Պարտավորություններ, ընդամենը որից՝	2 014 101.0	2 185 275.6	2 148 253.6	2 628 316.4	2 690 794.4	Liabilities, total
						Обязательства - всего
ժամկետանց	7 284.2	816.5	862.5	2 154.0	22 225.7	of which: из них: overdue
կրեդիտորական պարտքեր	675 190.1	553 547.4	602 481.8	661 145.5	782 828.2	просроченные credit indebtedness
ընդամենի նկատմամբ, %	33.5	25.3	28.0	25.2	29.1	кредиторская задолженность in percents to total
որից՝						к итогу, %
ժամկետանց	207.7	743.7	822.5	1 995.5	22 115.7	of which: из них: overdue
ստացած վարկերի և փոխառու- թյունների դիմաց պարտքեր	1 338 910.9	1 631 728.2	1 545 771.8	1 967 170.9	1 907 966.3	просроченная indebtedness under received credits and loans
ընդամենի նկատմամբ, %	66.5	74.7	72.0	74.8	70.9	задолженность по получен- ным кредитам и займам in percents to total
որից՝						к итогу, %
ժամկետանց	7 076.5	72.8	40.0	158.5	110.0	of which: из них: overdue
						просроченная

ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ - FINANCES - ФИНАНСЫ

**289. ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԿՐԵԴԻՏՈՐԱԿԱՆ ԵՎ ԳԵԲԻՏՈՐԱԿԱՆ ՊԱՐՏՔԵՐ
RECEIVABLE AND PAYABLE ACCOUNTS OF ORGANIZATIONS
КРЕДИТОРСКИЕ И ДЕБИТОРСКИЕ ЗАДОЛЖЕННОСТИ ОРГАНИЗАЦИЙ**

(մլն. դրամ)

(mln. drams)
(млн. драмов)

	Ընդամենը Total Всего	որից - of which - из них						
		հանրա- գործական արդյունա- բերություն և բացահան- քերի շահա- գործում mining and quarrying	մշակող արդյունա- բերություն manufacturing	էլեկտրա- կանության, գազի, գոլոր- շու և լավորակ օդի մատակա- րարում electricity, gas, steam and air conditioning supply	շինարա- րություն construction	մեծածախ և մանրածախ առևտուր, ավտո- մեքենաների և մոտոցիկլների նորոգում wholesale and retail trade, repair of motor vehicles, motorcycles	փոխադրում- ներ և պա- հեստային տնտեսույթ- յուն transportation and storage	
2013								
Կրեդիտորական պարտքեր	602 481.8	41 921.2	142 420.9	139 019.6	62 026.8	108 434.9	36 372.9	Accounts payable Кредиторская задолженность
որից՝								of which:
Ժամկետանց	822.5	0.0	364.7	88.7	0.0	64.9	102.1	из них: overdue просроченная
Գեբիտորական պարտքեր	613 088.2	34 466.9	155 274.6	146 861.8	27 177.3	133 368.2	15 972.8	Accounts receivable Дебиторская задолженность
որից՝								of which:
Ժամկետանց	13 708.9	0.0	1 541.7	10 156.1	386.3	259.2	118.1	из них: overdue просроченная
Կրեդիտորական պարտքերի գերա- զանցումը դեբիտո- րականից	-10 606.5	7 454.3	-12 853.7	-7 842.2	34 849.5	-24 933.3	20 400.1	Excess of accounts payable over acco- unts receivable Превышение креди - торской задолжен- ности над дебитор ской
Ժամկետանց կրեդի- տորական պարտքերի գերազանցումը ժամ- կետանց դեբիտորա- կանից	-12 886.4	0.0	-1 177.1	-10 067.5	-386.3	-194.3	-16.0	Excess of overdue accounts payable overdue accounts receivables Превышение просро- ченной кредиторской задолженности над просроченной деби- торской задолжен- ностью
Պարտքեր բանկերի և փոխա- նությունների գծով	1 545 771.8	169 558.9	488 081.0	441 726.3	43 456.0	172 924.8	52 923.6	Indebtedness of a bank loan and credits Задолженность по полученным креди- там и займам

ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ - FINANCES - ФИНАНСЫ

Շարունակություն
Continued
Продолжение

	Ընդամենը Total Всего	որից- of which - из них						
		հանքա- գործական արդյունա- բերություն և բացահան- քերի շահա- գործում mining and quarrying	մշակող արդյունա- բերություն обрабаты- вающая промыш- ленность и разработка карьеров	էլեկտրա- կանության, գազի, գոլոր- շու և լավորակ օդի մատակա- րարում electricity, gas, steam and air conditioning supply обеспечение (снабжение) электро- энергией, газом, паром и кондиционирован- ным воздухом	շինարա- րություն строитель- ство	մեծածախ և անընտրյալ առ- և անընտրյալ առ- մեքենաների և մոտոցիկլների նորոգում wholesale and retail trade, repair of motor vehicles, motorcycles оптовая и роз- ничная торговля и ремонт автомобилей и мотоциклов	փոխադրում- ներ և պա- հեստային տնտեսությու- ն транспорт и складское хозяйство	
2014								
Կրեդիտորական պարտքեր որից՝	661 145.5	44 288.5	195 809.9	149 380.5	43 079.6	145 169.3	16 106.7	Accounts payable Кредиторская задолженность of which:
ժամկետանց	1 995.5	0.0	308.6	90.4	265.0	2.8	5.2	из них: overdue просроченная
Դեբիտորական պարտքեր որից՝	663 200.5	25 632.0	182 484.9	138 311.2	34 264.1	158 518.7	18 433.5	Accounts receivable Дебиторская задолженность of which:
ժամկետանց	16 377.0	0.0	1 648.0	12 789.0	379.3	374.3	8.9	из них: overdue просроченная
Կրեդիտորական պարտքերի գերա- զանցումը դեբիտոր- ականից	-2 055.0	18 656.5	13 325.0	11 069.3	8 815.6	-13 349.3	-2 326.8	Excess of accounts payable over acco- unts receivable Превышение креди- торской задолжен- ности над дебитор- ской
Ժամկետանց կրեդի- տորական պարտքերի գերազանցումը ժամ- կետանց դեբիտորա- կանից	-14 381.5	0.0	-1 339.3	-12 698.6	-114.3	-3 71.4	-3.7	Excess of overdue accounts payable overdue accounts receivables Превышение просро- ченной кредиторской задолженности над просроченной деби- торской задолжен- ностью
Պարտքեր բանկերի և փոխառությունների գծով	1 967 170.9	213 003.7	721 223.7	471 603.4	43 808.7	239 565.8	34 333.7	Indebtedness of a bank loan and credits Задолженность по полученным креди- там и займам

ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ - FINANCES - ФИНАНСЫ

Շարունակություն
Continued
Продолжение

	Ընդամենը Total Всего	որից - of which - из них			շինարարություն	մեծածախ և մանրածախ առևտուր, ավտոմեքենաների և մոտոցիկլների նորոգում	փոխադրումներ և պահեստային սնունդություն	
		հանքագործական արդյունաբերություն և բացահանքերի շահագործում mining and quarrying	մշակող արդյունաբերություն manufacturing	էլեկտրականության, գազի, գոլորշու և լավորակ օդի մատակարարում electricity, gas, steam and air conditioning supply				
					строительство	оптовая и розничная торговля и ремонт автомобилей и мотоциклов	транспорт и складское хозяйство	
2015								
Կրեդիտորական պարտքեր	782 828.2	65 853.7	199 626.7	190 056.2	32 759.4	113 660.9	16 934.8	Accounts payable
որից`								Кредиторская задолженность of which:
ժամկետանց	22 115.7	0.0	326.7	19 841.1	335.5	8.7	793.0	из них: overdue просроченная
Գեբիտորական պարտքեր	756 304.7	43 466.0	171 145.8	222 098.0	22 267.6	156 736.5	12 251.4	Accounts receivable
որից`								Дебиторская задолженность of which:
ժամկետանց	17 340.1	0.0	2 680.9	13 055.4	243.0	76.5	4.0	из них: overdue просроченная
Կրեդիտորական պարտքերի գերազանցումը դեբիտորականից	26 523.5	22 387.7	28 480.9	-32 041.8	10 491.8	-43 075.6	4 683.4	Excess of accounts payable over accounts receivable
Մարտեր բանկերի և փոխառությունների գծով	1 907 966.3	288 521.6	575 488.2	388 827.9	34 105.4	244 101.7	60 292.4	Превышение кредитной задолженности над дебиторской
Ժամկետանց կրեդիտորական պարտքերի գերազանցումը ժամկետանց դեբիտորականից	4 775.6	0.0	-2 354.2	6 785.7	92.5	-67.8	789.0	Excess of overdue accounts payable over overdue accounts receivables
								Превышение просроченной кредиторской задолженности над просроченной дебиторской задолженностью
								Indebtedness of a bank loan and credits
								Задолженность по полученным кредитам и займам

ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ - FINANCES - ФИНАНСЫ

ԴՐԱՄԱՎԱՐԿԱՅԻՆ ԵՎ ԲԱՆԿԱՅԻՆ ՀԱՄԱՎԱՐԳԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐ
 MAIN INDICATORS OF MONETARY AND BANK SYSTEM
 ОСНОВНЫЕ ПОКАЗАТЕЛИ ДЕНЕЖНО-КРЕДИТНОЙ И БАНКОВСКОЙ СИСТЕМЫ

290. ՓՈՂԻ ԲԱԶԱ (տարեվերջի դրությամբ)
 MONETARY BASE (as of the end of year)
 ДЕНЕЖНАЯ БАЗА (на конец года)
 (մլն. դրամ)

(mln. drams)
 (млн. драмов)

	2011	2012	2013	2014*	2015	
Փողի բազա	671 271	683 846	888 057	886 765	921 325	Monetary base
						Денежная база
ՀՀ ԿԲ-ից դուրս կանխիկ դրամ	398 777	440 117	446 833	412 345	413 614	Cash money out of Central Bank RA наличные деньги вне ЦБ РА
պարտադիր պահուստներ (դրամով)	163 177	154 525	199 002	334 554	322 668	legal reserves (in drams)
պարտադիր պահուստներ (արտ- արժույթով)	102 513	86 033	238 814	135 944	182 845	legal reserves (in currency)
այլ հաշիվներ	6 803	3 171	3 408	3 922	2 198	обязательные резервы(в валюте) other accounts другие счета

291. ՓՈՂԻ ԶԱՆԳՎԱԾ (տարեվերջի դրությամբ)
 MONEY SUPPLY (as of the end of year)
 ДЕНЕЖНАЯ МАССА (на конец года)
 (մլն. դրամ)

(mln. drams)
 (млн. драмов)

	2011	2012	2013	2014	2015	
Փողի զանգված (ներառյալ կուտակված տոկոսները)	1 126 978	1 346 365	1 545 372	1 674 196	1 855 676	Money supply (including accrued interests)
						Денежная масса (с учетом накопленных процентов)
Փողի զանգված (առանց կուտակված տոկոսների)	1 118 826	1 336 373	1 530 122	1 656 674	1 836 004	Money supply(excluding accrued interests)
						Денежная масса (без накопленных процентов)
շրջանառությունում կան- խիկ դրամ	349 407	384 065	384 467	348 359	345 507	cash money in circulation наличные деньги в обращении
ցպահանջ ավանդներ	164 280	161 550	198 672	182 662	209 878	call deposits вклады до востребования
ժամկետային ավանդներ	142 657	187 982	258 196	279 068	295 195	fixed deposits срочные вклады
արտարժույթով ավանդներ	462 482	602 775	688 787	846 586	985 424	currency deposits вклады в валюте
Շրջանառությունում կանխիկ դրամի տեսակարար կշիռը փողի զանգվածում, %	31.2	28.7	25.1	21.0	18.8	Share of cash money in circulation in money supply, % Удельный вес наличных денег в обращении в денежной массе,%

ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ - FINANCES - ФИНАНСЫ

**292. ԲԱՆԿԱՅԻՆ ՀԱՍՏԱԿԱՐԳԻ ԿԱՆԽԻԿ ԴՐԱՍԻ ՄՈՒՏՔԻ ԵՎ ԵԼՔԻ ՏԱՐԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆԸ
DISCREPANCY BETWEEN BANKING SYSTEM CASH MONEY RECEIPTS AND EXPENDITURES
РАЗНИЦА МЕЖДУ ПРИХОДОМ И РАСХОДОМ НАЛИЧНЫХ ДЕНЕГ БАНКОВСКОЙ СИСТЕМЫ**

	2011	2012	2013	2014	2015	
(մլն. դրամ)						(mln. drams) (млн. драмов)
I եռամսյակ	6 496.3	17 332.2	27 915.5	27 203.4	-13 843.5	I quarter
I կիսամյակ	-7 744.8	17 978.2	6 020.9	3 670.7	-9 497.2	I квартал the first six months
9 ամիս	-7 632.3	5 393.5	15 375.5	22 039.4	-7 867.5	I полугодие 9 months
Տարի	5 827.1	17 327.2	19 905.4	28 868.5	4 422.5	9 месяцев Year Год

Ծանոթագրություն

Notice

Примечание

Մինուս (-) նշանը նշանակում է ելքերի գերազանցումը մուտքերի նկատմամբ:

Minus (-) sign means the excess of expenditures over revenue.

Знак минус (-) означает превышение расходов к доходам

**293. ԱՌԵՎՏՐԱՅԻՆ ԲԱՆԿԵՐԻ ՎԱՐԿԱՅԻՆ ՆԵՐԴՐՈՒՄՆԵՐՆ ԸՍՏ ԺԱՄԿԵՏԱՅՆՈՒԹՅԱՆ
CREDIT INVESTMENTS OF COMMERCIAL BANKS BY PERIOD OF REPAYMENT
КРЕДИТНЫЕ ВЛОЖЕНИЯ КОММЕРЧЕСКИХ БАНКОВ ПО СРОКАМ ПОГАШЕНИЯ**

(տարեվերջին, մլն. դրամ) (at the end of year, mln. drams)
(на конец года, млн. драмов)

	2011	2012	2013	2014	2015	
Վարկային ներդրումներ, ընդամենը ¹	1 250 404	1 527 886	1 658 727	1 994 525	1 939 739	Credit investments, total ¹
այդ թվում՝						Кредитные вложения, всего ¹ of which:
երկարաժամկետ ²	964 355	1 171 994	1 324 569	1 652 134	1 672 876	в том числе: long-term ²
ընդհանուրից, %	77.1	76.7	79.9	82.8	86.2	долгосрочные ² in percents of total к итогу, %
կարճաժամկետ	286 049	355 892	334 158	342 391	266 863	short-term
ընդհանուրից, %	22.9	23.3	20.1	17.2	13.8	краткосрочные in percents of total к итогу, %

¹ Ընդգրկված չեն ժամկետանց և երկարաձգված վարկերը:

Deferred credits and overdue credits are not recorded.

Без учета просроченных и отсроченных кредитов.

² Մեկ տարուց ավելի մարման ժամկետ ունեցող վարկերի ծավալները:

Credits with period of repayment of one year.

Кредиты со сроком погашения более одного года.

ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ - FINANCES - ФИНАНСЫ

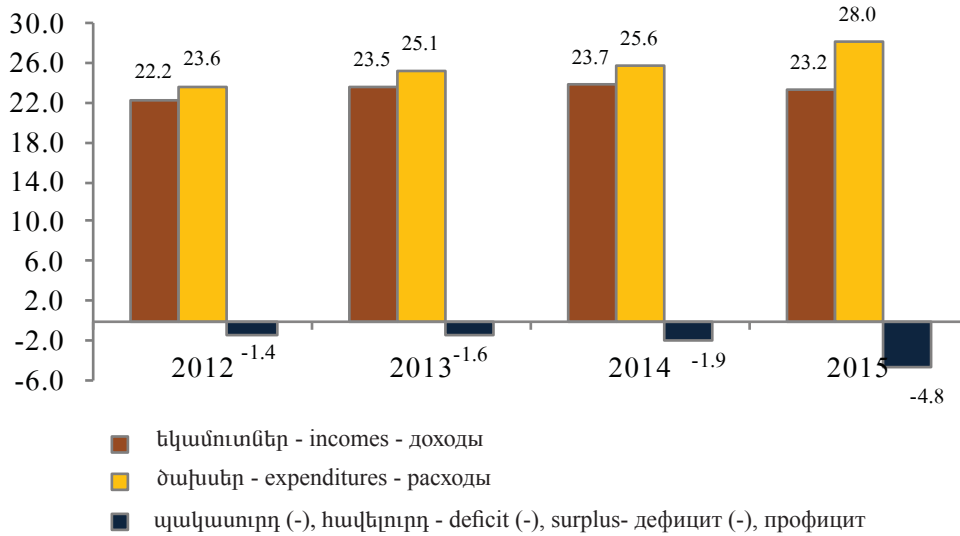
294. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԸ
ACTIVITY OF INSURANCE COMPANIES
ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ СТРАХОВЫХ КОМПАНИЙ

	2011	2012	2013	2014	2015	
Արտոնագրված ապահովագրական ընկերությունների քանակը, միավոր	8	7	8	7	7	Number of licensed insurance companies, units Число лицензированных страховых компаний, единиц
Արտոնագրված ապահովագրական ընկերությունների կանոնադրական կապիտալը, մլն. դրամ	11 933.2	11 430.0	14 732.4	14 107.6	15 063.6	Authorized capital of licensed insurance companies, mln.drams Уставной капитал лицензированных страховых компаний, млн. драмов
Գործող պայմանագրերի քանակը, միավոր	207 246	406 728	563 136	594 893	591 859	Number of effective agreements, units Число действующих договоров, единиц
Ապահովագրավճարների մուտքերը, մլն. դրամ	22 393.2	35 524.8	35 753.3	30 107.2	31 424.5	Insurance premiums, mln.drams Страховые взносы, млн. драмов
Հատուցումների գումարը, մլն. դրամ	8 140.9	14 487.0	19 718.7	22 149.7	13 564.5	Sum of insurance payment, mln.drams Сумма страховых выплат, млн. драмов
Ապահովագրական պահուստներ, մլն. դրամ	8 598.8	15 611.6	17 219.3	15 605.0	17 278.4	Insurance reserves, mln.drams Страховые резервы, млн. драмов
Պարտավորությունների ծավալը բոլոր գործող պայմանագրերով, մլն. դրամ	3 696 072.0	6 295 988.1	8 160 515.5	9 536 083.6	9 451 439.3	Volume of liabilities as per all effective agreements, mln.drams Объем обязательств по всем действующим договорам, млн. драмов

ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ - FINANCES - ФИНАНСЫ

ՀՀ ՊԵՏԱԿԱՆ ԲՅՈՒՋԵԻ ԵԿԱՍՈՒՏՆԵՐԻ, ԾԱԽՍԵՐԻ ԵՎ ՊԱԿԱՍՈՒՐԳԻ (ՀԱՎԵԼՈՒՐԳԻ) ՏԵՍԱԿԱՐԱՐ ԿՇԻՈՂ ՀՆԱ-Ի ՆԿԱՏԱՄԲ
 SHARE OF INCOMES, EXPENDITURES AND DIFICIT (SURPLUS) OF STATE BUDGET IN GDP
 УДЕЛЬНЫЙ ВЕС ДОХОДОВ, РАСХОДОВ И ДЕФИЦИТА (ПРОФИЦИТА) ГОСУДАРСТВЕННОГО БЮДЖЕТА РА К ВВП

սոկոսներով - in percents - в процентах

ՓՈՂԻ ԶԱՆԳՎԱԾԻ ՏԱՐԻՐԵՐԻ ԳԻՆԱՄԻԿԱՆ
 DYNAMICS OF MONEY SUPPLY ELEMENTS
 ДИНАМИКА АГРЕГАТОВ ДЕНЕЖНОЙ МАССЫ

մլն. դրամ - mln. drams - млн. драмов

